

BIBLIOTEQUES PEL FUTUR:

FEM CONSCIÈNCIA!!

el compte enrere ha començat

El gener i febrer de l'any 2020, mentre al món es gestava una pandèmia, les Biblioteques Municipals de Reus covàvem un projecte de sensibilització i compromís amb l'Agenda 2030 de la ONU i els seus 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible¹. Com a biblioteca pública amb la funció de garantir l'accés a la informació a tota la població, vam considerar que aquest document tenia una gran importància per al futur immediat del planeta i mereixia ser àmpliament conegut. Per altra banda, la nostra proximitat i accés directe amb la ciutadania ens posicionava com un bon altaveu per arribar a persones i col·lectius de molt diversa índole. Les eines de les que disposàvem eren molt poderoses: un fons ric en literatura i imaginació (amb el convenciment que la literatura i l'art són fonamentals per a projectar un millor futur), un públic amb qui intercanviar idees i la voluntat d'assolir compromisos reals que fossin inspiradors. Presentem breument la nostra línia de treball per la sostenibilitat amb diverses experiències i en detallem la darrera, la «Biblioteca de les llavors»

1. Fem consciència

La pandèmia de la Covid 19 no va poder aturar l'embranchida amb la qual internament com equip havíem ideat el cicle, i de fet va ser un dels principals motors per a mantenir activa la relació entre nosaltres i amb els usuaris mentre va durar el confinament. Setmanalment penjàvem uns vídeos de confecció domèstica, on es parlava de cada ODS i d'allò que hi aportem des de les biblioteques

---

¹Nacions Unides. Assemblea General. Transformar el nostre món : l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible. – Primera edició. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2018
https://cads.gencat.cat/web/.content/Documents/Publicacions/Coleccio_Documents/DOCUMENTS_21_Resolucio_NNUU_AGENDA_2030.pdf

públiques i hi fèiem recomanacions bibliogràfiques relacionades. Podeu veure els 9 capítols a youtube².

Com a compromisos inspiradors, entenem aquelles accions que veiem que podem assumir internament com equip, però que a la vegada en fem còmplices els usuaris i al públic en general per tal de prendre un paper actiu en el compromís amb la sostenibilitat. Alguns dels compromisos (sorgits del Grup de Treball de Sostenibilitat amb diferent personal de l'equip) que hem fet públics i demanen la implicació de tothom són:

-reduir el consum del paper d'eixugar les mans, i no per substituir els dispensadors de paper per dispensadors d'aire, sinó convidant a prendre consciència de la quantitat de paper realment necessària (l'equip a més va rebre una tovallola de rus individualitzada). Aquesta acció ens va portar la reducció d'un 8% del paper el primer any.

-reduir el consum de gots de plàstic. L'aigua que oferim als conferencians prové de dipòsits de gran volum reutilitzables que se serveix en gerres i gots de vidre que es renten després, també hem fet afegir l'opció «sense got» a les màquines de vending (i l'equip hem rebut una tassa de vidre de l'àrea de Medi Ambient)

- transport sostenible. El 90% dels desplaçaments que hem de fer entre les dues biblioteques municipals es fa a peu, en bicicleta, en bus urbà o en cotxe elèctric. Aquesta mesura ha estat posada en valor en l'adequació de la nostra Carta de serveis

- renaturalitzar la biblioteca, començant a posar més plantes a l'interior i posant en valor els espais exteriors per activitats i fins i tot un hort urbà!

2. Biblioteques sense fronteres

A partir de l'any 2021 ens vam incorporar al programa Biblioteques Sense Fronteres, compromeses amb un món més just. És una iniciativa del Servei de Biblioteques del Departament de Cultura i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya³. Formar part d'aquest grup ens ha permès enriquir la nostra programació amb iniciatives molt interessants d'abast internacional (clubs de lectura amb Jordi Armadans o Nàdia Ghulam, per exemple) que incloem sempre dins el nostre «Fem consciència», ja que les temàtiques proposades dins aquest grup emanen de l'Agenda 2030 (economies transformadores, justícia social, construcció de la pau, feminismes,...) i disposar de bibliografia especialitzada i actualitzada. Aquests dos factors junts (bibliografia i activitats) ens han visualitzat com a agent actiu de transformació social i això ens ha fet ampliar el ventall d'usuaris amb perfils més científics per una banda o més alternatius i visionaris per una altra.

En la línia més local, hi hem acollit també el debat sobre el creixement sostenible de la nostra ciutat, amb l'exposició del treball realitzat per estudiants d'arquitectura de diverses universitats europees. Una experiència molt rica liderada des de l'àrea d'Arquitectura i Urbanisme i que va tenir el seu retorn per part dels joves participants quan van voler compensar la petja de carboni generada en els seus desplaçaments fins a Reus amb una plantada d'arbres, tots amb noms de parelles d'arquitectes reconeguts. És així com dins el pati de la Biblioteca Pere Anguera hi ha una morera anomenada Àlvar Aalto i Aino Marsio

---

²https://www.youtube.com/watch?v=wwrNZa8lWZg&list=PLfdlWokGxhc2_LHftFx3fZqmaNYT2CRMw&index=1

³https://biblioteques.gencat.cat/ca/el-servei-de-biblioteques/linies-dactivitat/promocio_lectura_cultura/projectes/biblioteques-sense-fronteres/

3. ALTAVEU o com amplificar la biblioteca per a una ciutat i comunitat més sostenible

Amb l'esperit de democratitzar la lectura i la informació i fer-la assequible per a tota mena de públics, principalment els més allunyats de les biblioteques, i mentre no es creïn equipaments nous, va néixer aquest programa. En realitat és un gran paraigües sota el qual s'hi aixopluguen diverses accions, les més importants de les quals ara mateix són aquestes tres, tot i que en altres moments també havíem estat presents a l'hospital

-«Fem memòria» lectura i tertúlia de fragments literaris que fomenten el diàleg a l'entorn dels records. Es fa principalment amb gent gran i al centre que l'Associació d'Alzheimer té a Reus

-Contes a les places. Narració de contes i préstec de llibres en diferents places, també en fires o altres esdeveniments locals per a públic familiar i de totes les edats

-»Poetry Slam». Un certamen de creació i recitació de poesia adreçat als joves que es realitza en horari lectiu a diversos instituts de la ciutat

4. Un pas més enllà: la «Biblioteca de les llavors»

Totes aquestes experiències prèvies, sumant-hi la sensibilitat natural de persones de l'equip, més l'adquirida col·lectivament i afegint la xarxa de nous contactes que, es va creant un clima propici per a fer germinar noves llavors, o llavors que havien estat latents, esperant el seu moment, com és el cas de la «Biblioteca de les llavors».

L'any 2023 ens arriba per correu electrònic a la Biblioteca Central Xavier Amorós la proposta del documental de «De Quijotes y semillas» del director Patxi Uriz per tal com diu ell «fer que la projecció d'aquesta pel·lícula afavoreixi que les biblioteques de les llavors germinin com un nou servei de les biblioteques Municipals arreu del territori».

Ens va semblar una proposta molt interessant i ens va fer pensar en la possibilitat de començar a treballar-hi a la nostra biblioteca, però després de valorar-ho molt es va considerar que començar aquell mateix any el projecte era molt just i per tant ens vam emplaçar a l'any vinent.

En Patxi Uriz ens va passar els contactes de la Clara Flamarique del servei de Biblioteques de Navarra⁴ i el del Seve Godina de les Biblioteques d'Aragó⁵, dos llocs on ja fa temps que treballen amb aquest tema i on tenen diverses biblioteques que en formen part.

Ben entrat l'any 2024 des de l'Ajuntament se'ns presenta el projecte de RenaturReus⁶ que vol promoure unes directrius, criteris i accions per tal de fer una ciutat amb més biodiversitat i més verda i el grup motor truca a la nostra porta. És en aquest moment on veiem l'oportunitat de començar la nostra «Biblioteca de les llavors» ja que hi encaixa plenament.

A partir d'aquest moment creem un nou Grup de Treball dins l'equip de les biblioteques i posem fil a l'agulla per tal que durant la setmana de la natura (maig de 2024) es pugui començar el projecte, coincidint amb unes jornades formatives sobre els refugis climàtics que s'havien de fer a una de les nostres biblioteques.

Però, què és una biblioteca de les llavors?

---

⁴<https://www.culturavarra.es/es/biblioteca-de-semillas>

⁵<https://redsemillasdearagon.org/que-hacemos/bibliotecas-de-semillas/>

⁶https://fundacion-biodiversidad.es/proyecto_prtr/renaturreus/

Una «Biblioteca de les llavors» és un lloc on els usuaris de les biblioteques poden intercanviar llavors, a la vegada que les biblioteques promouen el coneixement empíric a l'entorn de l'agricultura i la jardineria sostenibles, fomentant que la gent recuperi llavors, tinguin el seu propi hort i al final tinguin el seu propi menjar. Quan aquests fruits tornen a fer llavors aquestes es poden retornar a les biblioteques perquè algú altre les pugui tornar a prestar i recomençar el procés.

Com lliga amb els objectius de la biblioteca pública?

En primer lloc perquè està clar que hem de començar a fer coses diferents per a resoldre els grans reptes que tenim davant com a societat i com a biblioteques i aquest és un projecte clau en aquesta nova orientació:

- Promou la sensibilització des de l'experiència i l'acció envers el canvi climàtic i les propostes per a fer-hi front de l'Agenda 2030 de la ONU
- Connecta amb una realitat local i en fa d'antena envers la ciutadania a partir del programa RenatuReus
- Genera comunitat a l'entorn del coneixement i l'aprenentatge a partir d'allò que hi ha escrit i d'allò que les persones saben des de l'acció i el compromís
- Capta un nou perfil d'usuari
- Aporta noves metodologies de treball, per tant és un nou compromís inspirador que ens permet «fer consciència» des de l'equip

Alguns dels elements clau del nostre projecte:

a) Recerca

Es busquen exemples d'altres biblioteques per veure models, maneres de treballar i tot el que tingui relació amb les biblioteques de les llavors per veure també quins errors no hem de cometre:

- Biblioteca de Collserola - Josep Miracle (Vallvidrera, Barcelona): Pionera a Catalunya en el préstec de llavors autòctones. Els usuaris poden emportar-se llavors i comprometre's a tornar-ne unes quantes al cap d'un any.
- Biblioteca del Campus del Baix Llobregat (Castelldefels): Disposa d'un Banc de Llavors annexionat a la biblioteca. Els usuaris poden obtenir llavors de varietats tradicionals i contribuir a la seva conservació. Quan ens posem en contacte ens diuen que ja no funciona.
- Biblioteca Pública Sant Joan d'Alacant (Alacant): Ofereix un servei de préstec i recollida de llavors, tant d'hort com ornamentals.

I molts altres models de Biblioteques francòfones i d'altres països.

b) Les llavors.

Una de les nostres preocupacions és aconseguir llavors per a poder prestar ja que sense llavors no hi ha projecte. Ens posem en contacte amb Eixarcolant per aconseguir llavors. Eixarcolant (<https://eixarcolant.cat/>) és una cooperativa que treballen per recuperar espècies silvestres i varietats tradicionals de plantes que gairebé ja han desaparegut i que ens anava apareixent sempre que buscàvem informació de biblioteques de les llavors o sobre aquesta temàtica. Amb ells arribem a l'acord que ens passen llavors de 5 espècies diferents (enciam, tomaca, pebrot, fesol i meló) que es poden plantar al maig-juny i els adquirim les fitxes que expliquen com es planta, quan, etc cada

espècie. Aquestes fitxes son les que conjuntament amb les llavors es podran emportar els usuaris, les podrem penjar al web, etc.

c) Logística.

Ens plantegem i comparem les diferents opcions de com posar les llavors per a préstec. Reciclem un

buc de les oficines i els decorem amb motius de la «biblioteca de les llavors» el moble ens serveix per guardar les llavors, les fitxes, la informació i per exposar diferents materials.

Creem uns sobres a partir de sobres reciclats per tal de posar les llavors per a prestar. En un primer moment fem 15 sobres per espècie que repartim entre les dues

biblioteques.

Creem uns excels on anotarem els préstecs de llavors segons l'espècie i la biblioteca on es presta.

d) Fons bibliogràfic.

Fem una bibliografia amb aquell fons que ja hi ha a les biblioteques sobre llavors i temes relacionats però també ens interessa molt donar importància a aquell fons que parla d'arquitectura de jardins, sostenibilitat, etc. lligant-ho amb el projecte RenatuReus. Comprem documents nous per actualitzar el fons existent.

e) Imatge.

Creem una imatge de «La Biblioteca de les llavors» que incorporem a tot el que hem citat anteriorment.

Pictogrames, imatge al mobiliari, sobres de les llavors, tríptic i cartelleria...a la pàgina web de les biblioteques municipals de Reus creem un espai on es pot trobar tota la informació referent al nou projecte <https://biblioteques.reus.cat/biblioteca-de-les-llavors-0>

Comencem!

Amb la projecció del documental iniciem el préstec de llavors amb bona acollida. N'hem fet difusió als usuaris de les biblioteques però també a entitats del territori relacionades amb el tema. El públic assistent prové sobretot de diferents àmbits que treballen aquest tema: cooperatives, horts urbans, bancs de llavors... Els usuaris poden prestar llavors de 2 espècies diferents ja que de moment tenim poques llavors i tampoc tenim clar l'acceptació que tindrà el projecte.

De les varietats de llavors que prestem en plantem a les nostres biblioteques per poder anar fent el seguiment però ens trobem amb diversos problemes, sobretot logístics que caldrà resoldre: torretes, terra, etc. i manca de coneixement del tema per part de l'equip.

I ara, què?

S'han anat fent préstecs de totes les llavors fins que hem esgotat els sobres. Sorgeixen qüestions i dubtes que es van definint tenint en compte el ritme de la natura (gran aprenentatge!)

-Decidim que farem 2 campanyes a l'any que coincideixin amb la Setmana de la natura i la Setmana Bio per fer llavors durant dos cicles l'any a la primavera i a la tardor (sembla i recol·lecció)

-Necessitem tenir proveïdors de llavors: ens posarem en contacte amb bancs de llavors, entitats, cooperatives, etc. per tenir diversitat de llavors.

- entenem que caldrà mostrar-nos oberts al primer moment del retorn de les llavors que serà aquesta tardor, ja que som conscients que aquest retorn pot tenir diverses variables

- Programem un conjunt d'accions amb RenatuReus durant la tardor, en acord amb la decisió de fer 2 campanyes l'any i connectar amb la comunitat

- Pensem en les escoles com a proper àmbit que caldria vincular, ja que ja existeix una línia d'escoles verdes, moltes tenen hort i podríem establir nous i poderosos lligams amb el préstec de les llavors

Biblioteques Municipals de Reus

Text en castellà

BIBLIOTECAS POR EL FUTURO:

TENGAMOS CONCIENCIA!!

la cuenta atrás ha comenzado

En enero y febrero del año 2020, mientras en el mundo se gestaba una pandemia, las Bibliotecas Municipales de Reus cobábamos un proyecto de sensibilización y compromiso con la Agenda 2030 de la ONU y sus 17 Objetivos de

Desarrollo Sostenible¹. Como biblioteca pública con la función de garantizar el acceso a la información a toda la población, consideramos que este documento tenía una gran importancia para el futuro inmediato del planeta y merecía ser ampliamente conocido. Por otra parte, nuestra proximidad y acceso directo a la ciudadanía nos posicionaba como un buen altavoz para llegar a personas y colectivos de muy diversa índole. Las herramientas de las que disponíamos eran muy poderosas: un fondo rico en literatura e imaginación (con el convencimiento de que la literatura y el arte son fundamentales para proyectar un futuro mejor), un público con el que intercambiar ideas y la voluntad de alcanzar compromisos reales que fueran inspiradores. Presentamos brevemente nuestra línea de trabajo por la sostenibilidad con diversas experiencias y detallamos la última, la «Biblioteca de las semillas»

1. Tengamos conciencia

La pandemia de la Covid 19 no pudo detener el empuje con el que internamente como equipo habíamos ideado el ciclo, y de hecho fue uno de los principales motores para mantener activa la relación entre nosotros y con los usuarios mientras duró el confinamiento. Semanalmente colgábamos unos videos de confección doméstica, en los que se hablaba de cada ODS y de lo que aportamos desde las bibliotecas públicas y hacíamos recomendaciones bibliográficas relacionadas. Puede ver los 9 capítulos en youtube¹.

Como compromisos inspiradores, entendemos aquellas acciones que vemos que podemos asumir internamente como equipo, pero que a su vez hacemos cómplices los usuarios y al público en general para tomar un papel activo en el compromiso con la sostenibilidad. Algunos de los compromisos (surgidos del Grupo de Trabajo de Sostenibilidad con distinto personal del equipo) que hemos hecho públicos y piden la implicación de todos son:

-reducir el consumo del papel de secar las manos, y no para sustituir al dispensadores de papel por dispensadores de aire, sino invitando a tomar conciencia de la cantidad de papel realmente necesaria (el equipo además recibió una toallita de ruso individualizada). Esta acción nos trajo la reducción de un 8% del papel en el primer año.

-reducir el consumo de vasos de plástico. El agua que ofrecemos a los conferenciantes proviene de depósitos de gran volumen reutilizables que se sirve en jarras y vasos de vidrio que se lavan después, también hemos añadido la opción «sin vaso» a las máquinas de vending (y el equipo hemos recibido una taza de vidrio del área de Medio Ambiente)

- transporte sostenible. El 90% de los desplazamientos que debemos realizar entre las dos bibliotecas municipales se realiza a pie, en bicicleta, en bus urbano o en coche eléctrico. Esta medida ha sido puesta en valor en la adecuación de nuestra Carta de servicios

- renaturalizar la biblioteca, empezando a poner más plantas en el interior y poniendo en valor los espacios exteriores por actividades e incluso un huerto urbano!

2. Bibliotecas sin fronteras

A partir de 2021 nos incorporamos al programa Bibliotecas Sin Fronteras, comprometidas con un mundo más justo. Es una iniciativa del Servicio de Bibliotecas del Departamento de Cultura y la Agencia Catalana de Cooperación al Desarrollo de la Generalitat de Catalunya. Formar parte de este grupo nos ha permitido enriquecer nuestra programación con iniciativas muy interesantes de alcance internacional (clubes de lectura con Jordi Armadans o Nadia Ghulam, por ejemplo) que incluimos siempre en nuestro «Hagamos conciencia», ya que las temáticas propuestas dentro de este grupo emanan de la Agenda 2030 (economías transformadoras, justicia social, construcción de la paz, feminismos,...) y disponer de bibliografía especializada y actualizada. Estos dos factores juntos (bibliografía y actividades) nos han visualizado como agente activo de transformación social y esto nos ha hecho ampliar el abanico de usuarios con perfiles más científicos por un lado o más alternativos y visionarios por otro.

En la línea más local, hemos acogido también el debate sobre el crecimiento sostenible de nuestra ciudad, con la exposición del trabajo realizado por estudiantes de arquitectura de distintas universidades europeas. Una experiencia muy rica liderada desde el área de Arquitectura y Urbanismo y que tuvo su regreso por parte de los jóvenes participantes cuando quisieron compensar la huella de carbono generada en sus desplazamientos hasta Reus con una plantada de árboles, todos ellos con nombres de parejas de arquitectos reconocidos. Es así como en el patio de la Biblioteca Pere Anguera hay una morera llamada Àlvar Aalto y Aino Marsio

3. ALTAVEU o cómo amplificar la biblioteca para una ciudad y comunidad más sostenible

Con el espíritu de democratizar la lectura y la información y hacerla asequible para todo tipo de públicos,

principalmente los más alejados de las bibliotecas, y mientras no se creen nuevos equipamientos, nació este programa. En realidad es un gran paraguas bajo el que se cobijan diversas acciones, las más importantes de las cuales ahora mismo son estas tres, aunque en otros momentos también habíamos estado presentes en el hospital

-«Hacemos memoria» lectura y tertulia de fragmentos literarios que fomentan el diálogo en torno a los recuerdos. Se hace principalmente con gente mayor y en el centro que la Asociación de Alzheimer tiene en Reus

-Cuentos en las plazas. Narración de cuentos y préstamo de libros en diferentes plazas, también en ferias u otros eventos locales para público familiar y de todas las edades

-»Poetry Slam«. Un certamen de creación y recitación de poesía dirigido a los jóvenes que se realiza en horario lectivo en varios institutos de la ciudad

4. Un paso más allá: la «Biblioteca de las semillas»

Todas estas experiencias previas, sumando la sensibilidad natural de personas del equipo, más la adquirida colectivamente y añadiendo la red de nuevos contactos que, se va creando un clima propicio para hacer germinar nuevas semillas, o semillas habían estado latentes, esperando su momento, como es el caso de la «Biblioteca de las semillas».

En 2023 nos llega por correo electrónico a la Biblioteca Central Xavier Amorós la propuesta del documental de “Quijotes y semillas” del director Patxi Uriz en cuanto dice él “hacer que la proyección de esta película favorezca que las bibliotecas de las semillas germinen como un nuevo servicio de las bibliotecas municipales en todo el territorio». Nos pareció una propuesta muy interesante y nos hizo pensar en la posibilidad de empezar a trabajar en nuestra biblioteca, pero después de valorarlo mucho se consideró que empezar ese mismo año el proyecto era muy justo y por tanto nos emplazamos al año que viene.

Patxi Uriz nos pasó los contactos de Clara Flamarique del servicio de Bibliotecas de Navarra¹ y el de Seve Godina de las Bibliotecas de Aragón², dos lugares donde ya hace tiempo que trabajan con este tema y donde tienen varias bibliotecas que forman parte .

Bien entrado en 2024 desde el Ayuntamiento se nos presenta el proyecto de RenaturReus³ que quiere promover unas directrices, criterios y acciones para hacer una ciudad con más biodiversidad y más verde y el grupo motor llama a nuestra puerta. Es en este momento donde vemos la oportunidad de empezar nuestra "Biblioteca de las semillas" ya que encaja plenamente.

A partir de este momento creamos un nuevo Grupo de Trabajo dentro del equipo de las bibliotecas y ponemos manos a la obra para que durante la semana de la naturaleza (mayo de 2024) se pueda empezar el proyecto, coincidiendo con unas jornadas formativas sobre los refugios climáticos que debían realizarse en una de nuestras bibliotecas.

Pero, ¿qué es una biblioteca de las semillas?

Una «Biblioteca de las semillas» es un lugar donde los usuarios de las bibliotecas pueden intercambiar semillas, a la vez que las bibliotecas promueven el conocimiento empírico en torno a la agricultura y la jardinería sostenibles, fomentando que la gente recupere semillas, tengan su propio huerto y al final tengan su propia comida. Cuando estos frutos vuelven a hacer entonces éstas se pueden devolver a las bibliotecas para que otro pueda volver a prestarlas y recomenzar el proceso.

¿Cómo liga con los objetivos de la biblioteca pública?

En primer lugar porque está claro que debemos empezar a hacer cosas diferentes para resolver los grandes retos que tenemos delante como sociedad y como bibliotecas y éste es un proyecto clave en esta nueva orientación:

- Promueve la sensibilización desde la experiencia y la acción hacia el cambio climático y las propuestas para hacer frente a la Agenda 2030 de la ONU

- Conecta con una realidad local y hace de antena hacia la ciudadanía a partir del programa RenaturReus

- Genera comunidad en torno al conocimiento y el aprendizaje a partir de lo que hay escrito y de lo que las personas saben desde la acción y el compromiso

- Capta un nuevo perfil de usuario

- Aporta nuevas metodologías de trabajo, por tanto es un nuevo compromiso inspirador que nos permite «hacer conciencia» desde el equipo

Algunos de los elementos clave de nuestro proyecto:

a) Investigación

Se buscan ejemplos de otras bibliotecas para ver modelos, formas de trabajar y todo lo que tenga relación con las bibliotecas de las semillas para ver también qué errores no debemos cometer:

- Biblioteca de Collserola - Josep Miracle (Vallvidrera, Barcelona): Pionera en Cataluña en el préstamo de semillas autóctonas. Los usuarios pueden llevarse entonces y comprometerse a devolver unas cuantas al cabo de un año.
- Biblioteca del Campus del Baix Llobregat (Castelldefels): Dispone de un Banco de Semillas anexionado a la biblioteca. Los usuarios pueden obtener semillas de variedades tradicionales y contribuir a su conservación. Cuando nos ponemos en contacto, nos dicen que ya no funciona.
- Biblioteca Pública San Juan de Alicante (Alicante): Ofrece un servicio de préstamo y recogida de semillas, tanto de huerto como ornamentales.

Y otros muchos modelos de Bibliotecas francófonas y de otros países.

b) Las semillas.

Una de nuestras preocupaciones es conseguir semillas para poder prestarlo ya que sin semillas no hay proyecto. Nos ponemos en contacto con Eixarcolant para conseguir semillas. Eixarcolant (<https://eixarcolant.cat/>) es una cooperativa que trabajan para recuperar especies silvestres y variedades tradicionales de plantas que casi ya han desaparecido y que nos iba apareciendo siempre que buscábamos información de bibliotecas de las semillas o sobre esta temática. Con ellos llegamos al acuerdo que nos pasan semillas de 5 especies diferentes (lechuga, tomate, pimiento, frijol y melón) que se pueden plantar en mayo-junio y les adquirimos las fichas que explican cómo se planta, cuándo, etc cada especie. Estas fichas son las que conjuntamente con las semillas se podrán llevar los usuarios, las podremos colgar en la web, etc.

c) Logística.

Nos planteamos y comparamos las diferentes opciones de cómo poner las semillas para préstamo. Reciclamos un buque de las oficinas y los decoramos con motivos de la “biblioteca de las semillas” el mueble nos sirve para guardar las semillas, las fichas, la información y para exponer diferentes materiales.

Creamos unos sobres a partir de sobres reciclados para poner las semillas para prestar. En un primer momento realizamos 15 sobres por especie que repartimos entre las dos bibliotecas.

Creamos unos excelso donde anotaremos los préstamos de semillas según la especie y la biblioteca donde se presta.

d) Fondo bibliográfico.

Hacemos una bibliografía con ese fondo que ya hay en las bibliotecas sobre semillas y temas relacionados pero también nos interesa mucho dar importancia a ese fondo que habla de arquitectura de jardines, sostenibilidad, etc. ligándolo con el proyecto RenatuReus. Compramos documentos nuevos para actualizar el fondo existente.

e) Imagen.

Creamos una imagen de «La Biblioteca de las semillas» que incorporamos a todo lo anteriormente citado.

Pictogramas, imagen en el mobiliario, sobres de las semillas, tríptico y cartelería...en la página web de las bibliotecas municipales de Reus creamos un espacio donde se puede encontrar toda la información referente al nuevo proyecto <https://biblioteques.reus.cat /biblioteca-de-les-llavors>

Empecemos!

Con la proyección del documental iniciamos el préstamo de semillas con buena acogida. Hemos difundido los usuarios de las bibliotecas pero también a entidades del territorio relacionadas con el tema. El público asistente proviene sobre todo de diferentes ámbitos que trabajan este tema: cooperativas, huertos urbanos, bancos de semillas... Los usuarios pueden prestar semillas de 2 especies diferentes ya que por el momento tenemos pocas semillas y tampoco tenemos claro la aceptación que tendrá el proyecto.

De las variedades de semillas que prestamos plantamos en nuestras bibliotecas para poder ir haciendo el seguimiento pero nos encontramos con varios problemas, sobre todo logísticos que habrá que resolver: torretas, suelo, etc. y falta de conocimiento del tema por parte del equipo.

Y ahora, ¿qué?

Se han ido haciendo préstamos de todas las semillas hasta que hemos agotado los sobres. Surgen cuestiones y dudas que

se van definiendo teniendo en cuenta el ritmo de la naturaleza (¡gran aprendizaje!)

-Decidimos que haremos 2 campañas al año que coincidan con la Semana de la naturaleza y la Semana Bio para hacer semillas durante dos ciclos al año en primavera y en otoño (siembra y recolección)

-Necesitamos tener proveedores de semillas: nos pondremos en contacto con bancos de semillas, entidades, cooperativas, etc. por tener diversidad de semillas.

- entendemos que habrá que mostrarnos abiertos en el primer momento del retorno de las semillas que será este otoño, ya que somos conscientes de que este retorno puede tener varias variables

- Programamos un conjunto de acciones con RenatuReus durante el otoño, acorde con la decisión de hacer 2 campañas al año y conectar con la comunidad

- Pensamos en las escuelas como próximo ámbito que debería vincularse, ya que ya existe una línea de escuelas verdes, muchas tienen huerto y podríamos establecer nuevos y poderosos vínculos con el préstamo de las semillas

Text en anglès

LIBRARIES FOR THE FUTURE:

LET'S BE AWARE!!

the countdown has begun

In January and February 2020, while a pandemic was brewing in the world, the Municipal Libraries of Reus were carrying out a project to raise awareness and commitment to the UN's 2030 Agenda and its 17 Sustainable Development Goals. As a public library with the function of guaranteeing access to information for the entire population, we considered that this document was of great importance for the immediate future of the planet and deserved to be widely known. On the other hand, our proximity and direct access to citizens positioned us as a good loudspeaker to reach people and groups of very diverse nature. The tools we had were very powerful: a rich collection of literature and imagination (with the conviction that literature and art are essential to project a better future), an audience with whom to exchange ideas and the will to reach real commitments that were inspiring. We briefly present our line of work for sustainability with various experiences and detail the latest, the "Seed Library"

1. Let's be aware

The Covid 19 pandemic could not stop the drive with which we had internally devised the cycle as a team, and in fact it was one of the main drivers to keep the relationship between us and with the users active while the confinement lasted. Weekly we posted some videos of home making, in which we talked about each SDG and what we contribute from public libraries and we made related bibliographic recommendations. You can see the 9 chapters on youtube1.

As inspiring commitments, we understand those actions that we see that we can take on internally as a team, but that at the same time make the users and the general public complicit in taking an active role in the commitment to sustainability. Some of the commitments (arising from the Sustainability Working Group with different members of the team) that we have made public and that call for everyone's involvement are:

-reducing the consumption of paper for drying hands, and not by replacing paper dispensers with air dispensers, but by inviting people to become aware of the amount of paper really needed (the team also received an individualised Russian towel). This action brought us an 8% reduction in paper in the first year.

-reducing the consumption of plastic cups. The water we offer to the speakers comes from large-volume reusable containers that are served in jugs and glass cups that are washed afterwards. We have also added the "no glass" option to the vending machines (and the team has received a glass cup from the Environment area)

- sustainable transport. 90% of the journeys we have to make between the two municipal libraries are done on foot, by

bicycle, by city bus or by electric car. This measure has been put into value in the adaptation of our Service Charter

- renaturalizing the library, starting to put more plants inside and putting the outdoor spaces in value for activities and even an urban garden!

2. Libraries without borders

As of 2021, we joined the Libraries Without Borders program, committed to a fairer world. It is an initiative of the Library Service of the Department of Culture and the Catalan Agency for Development Cooperation of the Generalitat de Catalunya. Being part of this group has allowed us to enrich our programming with very interesting initiatives of international scope (reading clubs with Jordi Armadans or Nadia Ghulam, for example) that we always include in our "Let's raise awareness", since the themes proposed within this group emanate from the 2030 Agenda (transformative economies, social justice, peace building, feminisms,...) and to have specialized and updated bibliography. These two factors together (bibliography and activities) have made us look like an active agent of social transformation and this has made us broaden the range of users with more scientific profiles on the one hand or more alternative and visionary on the other.

On a more local level, we have also hosted the debate on the sustainable growth of our city, with the exhibition of the work carried out by architecture students from different European universities. A very rich experience led by the area of Architecture and Urbanism and which had its return by the young participants when they wanted to offset the carbon footprint generated on their trips to Reus by planting trees, all of them with names of couples of renowned architects. Thus, in the courtyard of the Pere Anguera Library there is a mulberry tree called Àlvar Aalto and Aino Marsio

3. ALTAVEU or how to amplify the library for a city and community

With the spirit of democratising reading and information and making it accessible to all types of public, mainly those furthest from libraries, and as long as new facilities are not created, this programme was born. In reality it is a large umbrella under which various actions are sheltered, the most important of which right now are these three, although at other times we had also been present at the hospital

-«We make memory» reading and discussion of literary fragments that encourage dialogue around memories. It is done mainly with older people and in the centre that the Alzheimer's Association has in Reus

-Stories in the squares. Storytelling and lending of books in different squares, also at fairs or other local events for family audiences and all ages

-»Poetry Slam». A poetry creation and recitation competition aimed at young people that takes place during school hours in several institutes in the city

4. A step further: the "Seed Library"

All these previous experiences, adding the natural sensitivity of the team members, plus that acquired collectively and adding the network of new contacts, create a climate conducive to germinating new seeds, or seeds that had been dormant, waiting for their moment, as is the case of the "Seed Library".

In 2023, we received by email at the Xavier Amorós Central Library the proposal for the documentary "Quijotes y semillas" by director Patxi Uriz, as he says "to make the screening of this film encourage the seed libraries to germinate as a new service of the municipal libraries throughout the territory".

We thought it was a very interesting proposal and it made us think about the possibility of starting to work on our library, but after much consideration it was considered that starting the project that same year was very fair and therefore we postponed it to next year.

Patxi Uriz gave us the contacts of Clara Flamarique from the Navarra Libraries service¹ and Seve Godina from the Aragon Libraries², two places where they have been working on this issue for some time and where they have several libraries that are part of it.

Well into 2024, the City Council presents us with the RenaturReus³ project that wants to promote guidelines, criteria and actions to make a city with more biodiversity and greener and the driving group knocks on our door. It is at this moment that we see the opportunity to start our "Seed Library" since it fits perfectly.

From this moment on, we created a new Working Group within the library team and we are getting down to work so that during Nature Week (May 2024) the project can begin, coinciding with a training session on climate shelters that was to be held in one of our libraries.

But what is a seed library?

A “Seed Library” is a place where library users can exchange seeds, while libraries promote empirical knowledge about sustainable agriculture and gardening, encouraging people to recover seeds, have their own garden and ultimately have their own food. When these fruits are produced again, they can then be returned to the libraries so that someone else can lend them out again and start the process over again.

How does it link with the objectives of the public library?

Firstly, because it is clear that we must start doing different things to solve the great challenges that we face as a society and as libraries, and this is a key project in this new direction:

- It promotes awareness from experience and action towards climate change and proposals to address the UN 2030

Agenda

- It connects with a local reality and acts as an antenna towards citizens based on the RenatuReus program

- It generates a community around knowledge and learning based on what is written and what people know from action and commitment

- It captures a new user profile

- It provides new work methodologies, therefore it is a new inspiring commitment that allows us to "do awareness» from the team

Some of the key elements of our project:

a) Research

We are looking for examples from other libraries to see models, ways of working and everything related to seed libraries to also see what mistakes we should not make:

- Collserola Library - Josep Miracle (Vallvidrera, Barcelona): A pioneer in Catalonia in the lending of native seeds.

Users can then take and commit to returning a few within a year.

- Baix Llobregat Campus Library (Castelldefels): It has a Seed Bank attached to the library. Users can obtain seeds of traditional varieties and contribute to their conservation. When we contact them, they tell us that it no longer works.

- San Juan Public Library of Alicante (Alicante): It offers a seed loan and collection service, both for vegetable gardens and ornamentals.

And many other models of French-speaking libraries and from other countries.

b) Seeds.

One of our concerns is getting seeds to be able to lend it, since without seeds there is no project. We contacted Eixarcolant to get seeds. Eixarcolant (<https://eixarcolant.cat/>) is a cooperative that works to recover wild species and traditional varieties of plants that have almost disappeared and that we kept seeing whenever we were looking for information on seed libraries or on this subject. We reached an agreement with them that they would give us seeds of 5 different species (lettuce, tomato, pepper, bean and melon) that can be planted in May-June and we bought the cards that explain how to plant, when, etc. each species. These cards are the ones that, together with the seeds, the users can take with them, we can post them on the website, etc.

c) Logistics.

We considered and compared the different options of how to put the seeds up for loan. We recycled a ship from the offices and decorated it with motifs from the “seed library”. The piece of furniture is used to store seeds, cards, information and to display different materials.

We created envelopes from recycled envelopes to put the seeds to be loaned. At first we made 15 envelopes per species that we distributed between the two libraries.

We created some excelso where we will write down the loans of seeds according to the species and the library where they are loaned.

d) Bibliographic collection.

We made a bibliography with this collection that already exists in the libraries on seeds and related topics, but we are

also very interested in giving importance to this collection that talks about garden architecture, sustainability, etc., linking it to the RenatuReus project. We bought new documents to update the existing collection.

e) Image.

We created an image of “The Seed Library” that we incorporated into everything previously mentioned.

Pictograms, images on furniture, seed envelopes, leaflets and posters... on the website of the municipal libraries of Reus we created a space where you can find all the information regarding the new project

<https://biblioteques.reus.cat/biblioteca-de-les-llavors>

Let's get started!

With the screening of the documentary we started the loan of seeds with a good reception. We have spread the word to the library users but also to entities in the territory related to the subject. The audience comes mainly from different areas that work on this subject: cooperatives, urban gardens, seed banks... Users can lend seeds of 2 different species since at the moment we have few seeds and we are not sure how well the project will be accepted.

Of the varieties of seeds that we lend, we plant them in our libraries to be able to keep track of them but we encounter several problems, especially logistical ones that will have to be resolved: towers, soil, etc. and lack of knowledge of the subject by the team.

And now, what?

We have been lending all the seeds until we have exhausted the envelopes. Questions and doubts arise that are being defined taking into account the rhythm of nature (great learning!)

-We decided that we will do 2 campaigns a year that coincide with Nature Week and Bio Week to make seeds during two cycles a year in spring and autumn (sowing and harvesting)

-We need to have seed suppliers: we will contact seed banks, entities, cooperatives, etc. to have a diversity of seeds.

- We understand that we will have to be open at the first moment of the return of the seeds, which will be this autumn, since we are aware that this return can have several variables

- We have planned a set of actions with RenatuReus during the autumn, in accordance with the decision to do 2 campaigns a year and connect with the community

- We think of schools as the next area that should be linked, since there is already a line of green schools, many have gardens and we could establish new and powerful links with the loan of seeds.